Gemeente Utrecht

Windmolens Rijnenburg

Basisinformatie

Datum	11 april 2023
Gespreksleider	**Cees Bos**
Tijd	20.30 – 21.30
Zaal	Grote Trouwzaal
Soort bijeenkomst	Bespreken schriftelijke vraag
Werkvorm	Gesprek tussen raadsleden en aanwezigen.
Portefeuillehouder	Eelco Eerenberg
Betrokken ambtenaren/presentatoren	ambtenaar, Gemeente Utrecht (GU) 3 deelnemers, Buren van Rijnenburg en Reijerscop deelnemer, klinisch-fysicus-audioloog
Vervolg	De gemeenteraad debatteert over dit onderwerp tijdens de vergadering van de commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen op 20 april. Wilt u nog informatie delen met raadsleden, stuur dit naar raadsinformatiebijeenkomst@utrecht.nl
Links naar	Website gemeente en facebook Deelnemer, kopgroep/grondeigenaren Deelnemer, Consortium Grondeigenaren Rijnenburg 2 deelnemers 2 deelnemers, Rijne Energie

Programma

20.30 Opening gespreksleider
20.32 Ambtenaar, GU: Besluitvormingsstappen tot nu toe en in de toekomst. Aanstaande besluit over ontwerpbestemmingsplan, participatie en omgaan met geluid.
20.37 Vragen raadsleden (kort)
20.40 Presentatie door Buren van Rijnenburg en Reijerscop): bewoners over proces met blik op de toekomst.
20.55 Vragen aan bewoners
21.05 Presentatie door klinisch-fysicus-audioloog; effecten van laagfrequent geluid
21.15 Reflectie en vragen raadsleden (reflectie door ambtenaar GGD en vragen raadsleden
21.20 Gesprek raadsleden met aanwezigen.
20.28 Slotconclusie en vervolg

Motivatie

Agendeerders: Gert Dijkstra (EenUtrecht), David Bosch (PVV), Gertjan te Hoonte (VVD), Cees Bos (Stadsbelang Utrecht)

Achtergrond van agendering

Lange tijd is voor de polder Rijnenburg en Reijerscop uitsluitend ingezet op een energiepark. Bij de start van het nieuwe college (2022) is er nu afgesproken dat het plan wordt aangepast en het energiepark gecombineerd zou moeten worden met nieuwbouw. Wat betekent dit voor de besluitvorming in de raad en de participatie van betrokkenen?

Doel van de RIB

Het doel is tweeledig: (A) helder krijgen welke besluitvorming en participatie nu wel of niet nog nodig is en (B) scherp krijgen welke risico's er zijn die kunnen maken dat het energiepark er alsnog niet komt of de nieuwbouw vertraging oploopt.

- Welke (integrale) besluitvorming is nog nodig?
- Is alsnog een extra participatieronde nodig?
- Hoe voorkomen we een kostbare juridische strijd als daarvoor al duidelijk is dat windmolens er niet mogen komen.
- Wat is de invloed van de uitspraak van de rechter in Roermond waar het besluit van de gemeente om het plaatsen van drie windmolens goed te keuren is vernietigd?

Bijdrage

Energie-U

1. De waarde van bewonersinitiatieven in de warmtetransitie

Bewonersinitiatieven kunnen meer én minder dan gemeente, warmtebedrijf en woningcorporatie. Ze brengen andere kennis in, óók ter aanvulling of correctie van de informatie bij andere partijen. In iedere wijk wonen mensen met relevante kennis.
En vooral brengen ze iets mee wat nodig is en waar anderen vaak minder goed in zijn: de vertrouwensband in de buurt. Zeker bij een transitie als deze die voor ongeveer iedereen nieuw is, is dat heel belangrijk. Ook in (personele) continuïteit zijn ze vaak goed.
We kunnen gerust stellen dat bewonersinitiatieven belangrijk zijn.
En dan hebben we in Utrecht ook nog eens te maken met positieve, constructieve, oplossingszoekende groepen. Helemaal mooi.

2. De soorten bewonersinitiatief

Waarom bestaan ze en wat beogen ze?
We zien in Utrecht twee omgevingen: de vrije omgeving, en de omgeving waar de gemeente een grote rol speelt. Dat laatste speelt tot nu toe alleen in Overvecht-Noord. De gemeente bepaalt het speelveld, bijvoorbeeld door te stellen dat het gaat om aardgasvrij en dat dat uiterlijk in 2030 bereikt moet zijn. In Lunetten, Veemarkt, Veldhuizen, en ook in Oog in Al, is het speelveld vrijer.

Het tweede dat relevant is, is hun doel. We zien groepen die zelf het warmtebedrijf van de buurt willen zijn. En groepen die ijveren voor zeggenschap en invloed. Op proces en/of project of product.

3. De speelvelden

Er wordt gesproken over ongelijke speelvelden. Welke speelvelden zijn er? Ik denk er drie te zien. De eerste is die van het bewonersinitiatief als warmtebedrijf. Dan word je op enig moment vergeleken met Eneco en de grote stadsverwarming. Eneco heeft zelf geld voor onderzoek en ontwikkeling, heeft een referentielijst, heeft al enige praktijkervaring (hoewel in bestaande buurten ook nog niet veel). En: Eneco heeft de grote stadsverwarming en kan zelf kiezen waar en wanneer ze welke duurzame bron van welke grootte toevoegt. Lukt het nu hier niet, dan vast straks daar. Een buurtinitiatief heeft één plek, dáár moet het gebeuren. Je hebt ook alles ter plekke te bouwen: bron, opslag, netwerk, huisaansluitingen, werk in de huizen. Je gaat als bewonersinitiatief voor de warmtevoorziening van je buurtje in Overvecht-Noord, niet in Nieuwegein-Zuid een bron ontwikkelen. Eneco kan dat wel en kan dat ook over vijf of tien jaar doen.

Het tweede speelveld is dat van het bewonersinitiatief als hoeder van wat goed is voor de buurt en de mensen. Die rol ziet de gemeente ook voor zich weggelegd. Wie weet nou het beste wat het beste is voor de buurt? Dit zien we ook in Overvecht-Noord. Een bewonersgroep heeft nooit de bevoegdheden waar een gemeente wel over kan beschikken (afsluitrecht, aanwijsplicht, rijksbudgetten). Maar weet mogelijk wél beter wat mensen belangrijk vinden en misschien ook wel wat mensen willen en wat ze aankunnen. De vraag is altijd: weten ze dat van álle mensen? Wie vertegenwoordigen ze?

Het derde speelveld is dat met de woningcorporatie. Die kan kiezen waar ze in woningen investeert en in wat: renovatie hier, nieuwbouw daar, isolatie, elektrisch koken. Een corporatie heeft ook een ander gesprek met de gemeente: hier meer aardgasvrij, dan daar minder isolatie, renovatie of nieuwbouw, of meer verkoop. Spanning tussen bewoners en een corporatie zien we in gemengde VVE’s. In de Klopvaartbuurt gaan we zien hoe corporatie en bewonersinitiatief tot iets gezamenlijks komen in een mix van rijtjeshuizen en appartementen.

Er is nog geen beweging op gang van het massaal aansluiten van woningen op stadsverwarming. Het massaal in een buurt of straat toepassen van een andere optie gebeurt ook nog niet. Hoe groot de acceptatie is, weten we nog niet. In Overvecht-Noord vinden we het uit.

Dat individuele eigenaar-bewoners die als eerste de vraag om aansluiting op stadsverwarming op hun tafel krijgen, twijfelen, bijvoorbeeld over duurzaamheid, lijkt me goed voorstelbaar. Hoe helpen we hen goed, en hoe helpen we de Utrechtse warmtetransitie goed op gang?

Dat een bewonersinitiatief zich afvraagt of het wel eerlijk is dat Eneco wel een warmtenet mag aanleggen maar geen nieuwe bron hoeft te ontwikkelen, terwijl voor hen stadsverwarming zónder nieuwe bron niet duurzaam genoeg is, kan ik me ook goed voorstellen. Hoe zeker weten we nou dat die stadsverwarming wél snel genoeg door duurzame bronnen gevoed wordt?

Eind dit jaar komt het Programma voor het aardgasvrij maken van Overvecht-Noord op de agenda van de gemeenteraad. We hebben een jaartje om hier met z’n allen het beste plan van te maken. Laten we veel blijven praten en luisteren.